

Minister Zdrowia

Warszawa, 13 maja 2022

DLT.050.1.2022DLT.050.1.2022.ASI

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na interpelację nr 32990 Pana Marka Hoka, Posła na Sejm RP, w sprawie ulgi na przejazdy kolejowe dla krwiodawców, zwracam się z uprzejmą prośbą o przyjęcie poniższego.

Powszechnie przyjętym jest, że krwiodawstwo to misja i odpowiedzialność, a świadomość możliwości uratowania komuś życia jest jedną z najistotniejszych wartości honorowego krwiodawstwa. Honorowym dawcom krwi od 26 stycznia 2021 r. zostały nadane dodatkowe uprawnienia, tj. dawcy krwi, który oddał krew lub jej składniki, w tym osocze po chorobie COVID-19, przysługuje zwolnienie od pracy oraz zwolnienie od czynności służbowych w dniu, w którym oddał krew lub jej składniki oraz w dniu następnym¹. Uprawnienia te obowiązują w przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii. Ustawodawca powiązał zatem dodatkowe uprawnienia wprost ze stanem zagrożenia epidemicznego albo stanem epidemii, stąd aktualnie nie są prowadzone prace w zakresie stałego wprowadzenia dodatkowych uprawnień dla honorowych dawców krwi.

W 2020 r. pobrano łącznie 1 215 469 donacji krwi i jej składników od ponad 570 tys. dawców, natomiast w 2021 r. pobrano łącznie 1 389 184 donacji krwi i jej składników od

¹ Na podstawie ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 159).

ponad 615 tys. dawców². Odnosząc się do roku poprzedniego nastąpił zatem wzrost pobranych donacji o 14,29% oraz liczby honorowych dawców krwi o 8,04%. Statystyk tych nie należy jednak łączyć bezpośrednio z dodatkowym uprawnieniem dla honorowych dawców krwi w postaci dwóch dni zwolnienia z tytułu honorowego krwiodawstwa, gdyż publiczna służba krwi podejmowała, i w dalszym ciągu podejmuje, szereg działań edukacyjnych i promocyjnych na szczeblu ogólnopolskim oraz regionalnym w zakresie potrzeby oddawania krwi, budowania świadomości społecznej, edukowania dzieci, młodzieży i dorosłych na temat systematycznego oddawania krwi, które przekładają się na utrzymanie stabilnej sytuacji służby krwi i zabezpieczenia podmiotów leczniczych w krew i jej składniki. Należy podkreślić, że krwiodawcy doskonale rozumieją jak ważną rolę pełnią w zakresie ratowania zdrowia i życia polskich pacjentów. Krew jak i jej składniki mają określony termin ważności i nie ma możliwości gromadzenia długoterminowych zapasów, stąd kierując się odpowiedzialnym i racjonalnym gospodarowaniem dawcy decyzję o oddawaniu krwi podejmują świadomie i rozważnie.

Ponadto, należy mieć na uwadze, że krwiodawstwo w Polsce, podobnie jak w całej Europie, jest honorowe i dobrowolne i nie może ono pociągać za sobą jakiegokolwiek gratyfikacji finansowej. Dlatego też każda decyzja o ewentualnym rozszerzeniu uprawnień przysługujących Honorowym Dawcom Krwi podejmowana jest w kontekście obowiązujących przepisów prawa zarówno krajowego, jak i europejskiego, które jednoznacznie stanowi, że *„oddawanie krwi, osocza lub składników krwi jest uważane za dobrowolne i nieodpłatne, jeżeli jest dokonywane przez osobę z jej własnej woli i nie daje podstaw do jakiegokolwiek zapłaty w formie pieniężnej lub w jakiegokolwiek równoważnej postaci. Wyłącza to również przyznanie wynagrodzenia w formie wypoczynku, który wykracza poza czas odpowiednio konieczny do oddania krwi i dojazdu. Drobne dowody uznania, napoje i zwrot kosztów podróży są zgodne z pojęciem dobrowolnego i nieodpłatnego oddawania krwi”*. Przysługujące na chwilę obecną uprawnienia dla Honorowych Dawców Krwi należy rozpatrywać nie w kontekście głównych przesłanek determinujących donację, a dowodów uznania i wdzięczności za oddaną krew i jej składniki. Decyzja o oddaniu krwi powinna wynikać z chęci dzielenia się z innymi, nie zaś z kalkulacji zysków. Krew nie jest produktem, jest darem dla drugiego człowieka. Doświadczenia wielu krajów wskazują, że pozyskiwana, w ramach

² Dane pochodzą z formularza MZ-42 (sprawozdanie z działalności regionalnego centrum krwiodawstwa i krwiolecznictwa) i MSWiA-44 (sprawozdanie z działalności Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa MSWiA) i są w trakcie weryfikacji.

honorowego krwiodawstwa, krew i jej składniki gwarantuje pełne bezpieczeństwo i ochronę zdrowia zarówno dawców, którzy są filarem krwiolecznictwa, jak i biorców krwi. Należy pamiętać, że biorcami krwi są osoby chore, dlatego niezwykle istotne jest, aby pobudki związane z oddawaniem krwi wynikały z potrzeby serca i były szlachetne oraz świadome.

Jednocześnie informuję, iż kwestie dotyczące systemowego wprowadzenia ulg na przejazdy środkami transportu zbiorowego pozostają poza zakresem kompetencji ministra właściwego ds. zdrowia. Sejmowa Komisja ds. Petycji w Dezyderacie nr 216 kierowanym do Ministra Infrastruktury zaproponowała wprowadzenie ulg na poziomie 51% dla „Zasłużonego Dawcy Przeszczepu”. W opinii Ministra Zdrowia, przekazanej Ministrowi Infrastruktury, zasadne jest wprowadzenie ulg na przejazdy środkami transportu zbiorowego zarówno dla osób posiadających odznaczenia „Zasłużonego Dawcy Przeszczepu”, jak również „Honorowego Dawcy Krwi – Zasłużonego dla Zdrowia Narodu”, a system ulg powinien być tożsamy dla obu grup dawców.

Z poważaniem
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Waldemar Kraska
Sekretarz Stanu

/dokument podpisany elektronicznie/